

Prof. dr hab. Radosław Laskowski
Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu
im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku
Katedra Zdrowia i Nauk Przyrodniczych
Zakład Fizjologii i Biochemii

Gdańsk, dnia 10.08.2022 r.

RECENZJA

Dotycząca dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego **dr Doroty Olex-Zarychty** w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medycznej i nauki o zdrowiu, dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej.

Opinia została opracowana na wniosek Rady Naukowej Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie (pismo z dnia 03.06.2022 r.; NN/RN.520-10/22). Zgodnie z art. 221 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478).

Ogólna charakterystyka Kandydatki

Pani dr Dorota Olex-Zarychta studia wyższe ukończyła w 1994 roku uzyskując dyplom magistra wychowania fizycznego w Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach.

W 2001 roku uchwałą Wydziału Wychowania Fizycznego, Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach, uzyskała stopień naukowy doktora z nauk o kulturze fizycznej, tytuł rozprawy doktorskiej: „Koordynacja motoryczna osób o różnych typach lateralizacji funkcjonalnej kończyn”. Promotor: prof. dr hab. Joachim Raczek.

Ponadto Kandydatka w 2000 roku ukończyła Podyplomowe Studium dydaktyki Szkoły Wyższej, Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach. W 2013 roku ukończyła studia podyplomowe Negocjacji Kryzysowych, specjalność: negocjator służb mundurowych na Wydziale Filologii Uniwersytetu Śląskiego oraz w 2015 roku studia podyplomowe Administracji i Zarządzania na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego.

Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych

Pani dr Dorota Olex-Zarychta w latach 1994 – 2004 była zatrudniona jako asystentka w Zakładzie Metodyki WF w Katedrze Teorii i Metodyki Wychowania Fizycznego na Wydziale Wychowania Fizycznego w Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach.

W latach 2004-2018 awansowała na stanowisko adiunkta w Zakładzie Metodyki WF w Katedrze Teorii i Metodyki Wychowania Fizycznego na Wydziale Wychowania Fizycznego w Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach.

Od 2019 roku Kandydatka pracuje na stanowisku adiunkt badawczo-dydaktycznym w Katedrze Wychowania Fizycznego i Adaptowanej Aktywności Fizycznej na Wydziale Wychowania Fizycznego w Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach.

Ponadto Kandydatka pracowała na stanowisku adiunkta w Katedrze Pedagogiki Wczesnoszkolnej Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Śląskiego oraz w Katedrze Pedagogiki w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej.

Ocena dorobku naukowego

Dorobek Pani dr Doroty Olex-Zarychty to sumaryczna wartość Impact Factor 11.823, co stanowi 491.5 punktów MEiN. Liczba cytowani wg Web of Science 25, wskaźnik H=2.0.

Osiągnięcie 1

Pani dr Dorota Olex-Zarychta w przedstawionej dokumentacji wykazała za pierwsze swoje osiągnięcie naukowe zrealizowany własny oryginalny projekt badawczy: „Koordynacja ruchowa i jej podłoże neurofizjologiczne w aspekcie lateralizacji kończyn człowieka” (GRANT N404 04531/2332MNISW).

Kandydatka opisuje założenia projektu, przygotowanie badań, cele oraz metody badań, wyniki badań, wnioski z badań i kierunki dalszych poszukiwań badawczych, wnioski aplikacyjne a także inne efekty projektu.

Głównym celem badań w zrealizowanym projekcie było podjęcie próby wyodrębnienia tych neurofizjologicznych determinantów stronnego zróżnicowania ruchów kończyn, które związane są z procesem przewodzenia bodźców we włóknach aferentnych i eferentnych w centralnym i obwodowym układzie nerwowym.

Badane osoby: Pełny zakres wyników badań (testy lateralizacji, antropometryczne, psychomotoryczne oraz elektroneurograficzne) uzyskano w grupie 90 osób – w tym w grupie 11 dzieci do lat 8 oraz 10 osób starszych.

W tej części opisu osiągnięcia nr 1 brakuje mi zgody Komisji Etyki oraz zgody rodziców, świadomej zgody dorosłych badanych na przeprowadzenie tego rodzaju badań. Co w mojej opinii dyskwalifikuje projekt jeśli takiej zgody nie było.

Muszę też stwierdzić, że przy stosowaniu metod pośrednich pomiarów wybranych parametrów grupy badanych osób są mało liczebne, stąd nie należy wyciągać zbyt daleko idących wniosków.

W opisie wyników Autorka autoreferatu powołuje się na tabele czy też wykresy, których brakuje w tekście i trudno jest się odnieść do wyników uzyskanych podczas realizacji projektu.

Wnioski wynikające z badań nie rozwiązują mechanizmów neurofizjologicznych które związane są z procesem przewodzenia bodźców we włóknach aferentnych i eferentnych w centralnym i obwodowym układzie nerwowym. Więc nie wiele wnoszą w rozwój dyscypliny.

Zgadzam się z wnioskami aplikacyjnymi wynikającymi z przeprowadzonego projektu, choć są one powszechnie już znane.

Ponadto Kandydatka popełniła wiele błędów związanych cytowaniami np.:

raz pisze *et al.* innym razem, *wsp.*; raz cytat jest z inicjałem innym razem bez inicjału autorów.

Z cytowania np. *Różnice stronne jakości wykonywanych ruchów są najwyraźniejsze w zadaniach wymagających szybkości, dokładności, szybkiej reakcji i wysokiej częstotliwości ruchów, co potwierdzają liczne wyniki badań naukowych (Anett 1992; Hore et. al. 1998; Elliot i Heath 1999; Francis i Spiriduso 2000; Agnew et. al. 2004)*, nie wynika, którzy Autorzy i co wnieśli do danego obszar badań.

Efektom projektu są publikacje: jedna monografia, dwa podrozdziały w monografii, dwie prace w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym (2009, 2010), oraz udział w konferencjach. Niestety publikacje te nie spotkały się z dużą popularnością (2 cytowania według web of science).

Osiągnięcie 2

Drugie osiągnięcie wskazane przez Kandydatkę cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych spełniających kryteria ujęte w art. 126 (przesłanka 213 ust.2 pkt 2 lit.b), pod zbiorczym tytułem „*Hiperbaryczna oksygenacja i jej wpływ na funkcjonowanie organizmu człowieka*”. Łączna wartość punktowa cyklu wynosi 7,951 IF co odpowiada 185 pkt MNiSW.

We wszystkich artykułach Kandydatka jest jedynym autorem.

Pierwszy artykuł jest pracą przeglądową:

Dorota Olex-Zarychta. Hyperbaric oxygenation as adjunctive therapy in the treatment of sudden sensorineural hearing loss. International Journal of Molecular Sciences vol 21,22 (2020).

(5 cytowań)

W pracy skupiono się na molekularnych mechanizmach działania i skuteczności klinicznej tlenoterapii hiperbarycznej (HBO) w leczeniu idiopatycznej nagłej głuchoty, biorąc pod uwagę zarówno korzyści, jak i potencjalne zagrożenia jej wdrożenia.

Drugi artykuł to studium przypadku:

Dorota Olex-Zarychta. Improvement of human reaction time with hyperbaric oxygen therapy: case report. Journal of Case Reports In Medical Science vol 3,2 (2017),26-28.

Praca dotyczy pozytywnego wpływu krótkotrwałej ekspozycji na HBO na prosty czas reakcji dorosłego uczestnika (44 letnia leworęczna kobieta) dla poprawy neuropoznawczej. Wyniki sugerują pozytywny, ale przejściowy wpływ terapii HBO na czas reakcji człowieka.

Trzeci artykuł to studium przypadku:

Dorota Olex-Zarychta. Successful treatment of sudden sensorineural hearing loss by means of pharmacotherapy combined with early hyperbaric oxygen therapy Medicine vol 96,51 (2017), 1-3. (5 cytowań)

Kandydatka opisuje przypadek 44-letniej kobiety, u której zdiagnozowano nagły jednostronny niedosłuch o podłożu idiopatycznym. Pacjentka otrzymała leczenie obejmujące doustne wysokie dawki kortykosteroidów w połączeniu z protokołem HBO. Farmakoterapia połączona z wczesnym HBO doprowadziła do pełnego odzyskania słuchu.

Pani dr Dorota Olex-Zarychta w swoich publikacjach przedstawiła ciekawe eksperymenty tzw. studium przypadku, jednakże Kandydatka nie wykazała wpływu swoich dokonań w rozwój nauk o kulturze fizycznej. Opublikowane prace wykazane jako najważniejsze osiągnięcie Kandydatki nie spotkały się również ze szczególnym zainteresowaniem środowiska naukowego, o czym świadczy mała liczba cytowani według Web of Science.

Osiągnięcie 3

Pani dr Dorota Olex-Zarychta jako trzecie najważniejsze osiągnięcie wykazała 33 % udział w wynalazku „Układ do monitorowania sposobu wykonywania ćwiczeń za pomocą ruchomego przyrządu do ćwiczeń” (nr patentu P 218450). Systemu posiada dużą wartość aplikacyjną gdyż ma możliwość oceny efektywności różnych wariantów treningu sensomotorycznego na podłożu niestabilnym.

Działalność dydaktyczna i organizacyjna

Kandydatka wykazała czynny udział w wielu konferencjach krajowych i międzynarodowych.

Na poziomie akademickim Habilitantka wykazała prowadzenie zajęć dydaktycznych z: Metodyka wychowania fizycznego, Komunikacja społeczna i negocjacje, Negocjacje i mediacje w praktyce pedagogicznej, Dydaktyka przedmiotowa wychowania fizycznego, Stymulacja psychomotoryczna dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, Kształtowanie sprawności motorycznej dziecka, Teoria i metodyka nowoczesnych zajęć rekreacyjnych fitness, Edukacja zdrowotna.

W ramach prowadzonych przedmiotów Kandydatka wykazała autorskie programy nauczania. Kandydatka wypromowała 40 prac magisterskich i licencjackich. Niewątpliwie dorobek dydaktyczny i organizacyjny związany z nawiązywaniem współpracy z wieloma ośrodkami uniwersyteckimi, oświatowymi o zasięgu lokalny i ogólnokrajowym jest bardzo duży.

Wniosek końcowy

Doświadczenie Pani dr Doroty Olex-Zarychty jako badacza naukowego jest skromne. Opublikowane prace wykazane jako najważniejsze osiągnięcie Kandydatki nie spotkały się ze szczególnym zainteresowaniem środowiska międzynarodowego, gdyż były cytowane jedynie 25 razy, wskaźnik H 2.0 (według Web of Science). Wykazane osiągnięcie nr 1 jest przedstawione w sposób niestaranny, osiągnięcie nr 2 jest z obszaru nauk medycznych i nie wnosi wiele do rozwoju nauk o kulturze fizycznej.

Po zapoznaniu się z całokształtem dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego dr Doroty Olex-Zarychty, stwierdzam, że Kandydatka nie spełnia kryteriów określonych w art. 227 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 r., poz. 478 ze zm.).

W związku z powyższym opiniuję wniosek negatywnie.

Prof. dr hab. Radosław Laskowski

**Radosław
Laskowski**

Elektronicznie podpisany
przez Radosław Laskowski
Data: 2022.08.11 12:24:16
+02'00'